

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра журналістики та мовної комунікації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-
педагогічного факультету
_____ Інна САВИЦЬКА
« ____ » _____ 2025 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри журналістики
та мовної комунікації
протокол № 12 від 17.04.2025 р.
Завідувач кафедри
_____ Світлана ХАРЧЕНКО

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Журналістика»
_____ Микола СТЕПАНЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Екожурналістика»**

Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика та інформація
Спеціальність	С7 Журналістика
Освітня програма	Журналістика
Гуманітарно-педагогічний факультет	
Розробник	– завідувач кафедри журналістики та мовної комунікації д-р філол. наук, проф. Харченко С.В.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Екожурналістика»

Навчальна дисципліна покликана надати студентам уявлення про екологічну проблематику в ЗМІ та її історичну трансформацію, особливості екологічної комунікації та подання екологічної інформації; теоретичні знання та практичний досвід для вивчення, розслідування та висвітлення загальних екологічних проблем. Завдання курсу визначено таке: подати особливості екологічної комунікації в Україні та на міжнародному рівні, закономірностей та умов виникнення екологічної журналістики та її розвитку в українській та міжнародній журналістиці; з'ясувати актуальні проблеми сучасної журналістики в екологічній галузі; вивчити основні поняття екології та природоохоронної галузі, їх змістові трансформації протягом періоду функціонування; розглянути медіа екологічного спрямування в Україні; ознайомитися з міжнародним досвідом екологічної журналістики; розкрити значення проблематики ЗМІ, її особливостей як виду журналістської творчості, особливості тематичного пошуку, аспектів її висвітлення, жанрово-стильових особливостей спеціалізованих матеріалів; сформулювати уяву про спрямування праці журналіста-еколога в спеціалізованих і галузевих медіа; сприяти засвоєнню основних методів роботи над жанрами, затребуваними в трихотомії «екологія, природа — людина — суспільство»; набути творчих навичок написання відповідних матеріалів, збирання інформації, ознайомлення з діяльністю екологічного видання тощо.

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Галузь знань	06 «Журналістика»	
Спеціальність	061 – Журналістика	
Освітня програма	Журналістика	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	1	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	15 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	75 год.	год.
Індивідуальні завдання	год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год.	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – надати студентам уявлення про екологічну проблематику в ЗМІ та її історичну трансформацію, особливості екологічної комунікації та подання екологічної інформації; теоретичні знання та практичний досвід для вивчення, розслідування та висвітлення загальних екологічних проблем.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру у сфері журналістики

загальні компетентності (ЗК):

ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з теорії та історії журналістики, новітні технологічні досягнення для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері журналістики.

СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми.

СК06. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі журналістики у широких та/або мультидисциплінарних контекстах, за умов неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК08. Здатність до широкого висвітлення екологічних питань і проблем як глобального, так і регіонального значення.

СК09. Здатність створювати контент для інформаційного супроводу агросектору та ефективно просувати медійний продукт.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН01. Приймати ефективні рішення з проблем журналістики, у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних та суперечливих інформації та вимог.

ПРН03. Проводити збір, інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи досліджень.

ПРН06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН07. Дискутувати зі складних комунікаційних проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН09. Проводити порівняльний аналіз законодавчої бази та діяльності окремих медіаінституцій України та країн Європейського Союзу.

ПРН14. Розуміти наукові, правові та етичні аспекти екологічних проблем і закономірностей, висвітлювати питання взаємодії сучасного суспільства з навколишнім середовищем.

ПРН15. Створювати якісний контент для інформаційного супроводу агросектору..

2. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Екожурналістика як складова екологічної комунікації														
Тема 1. Екологічна комунікація. Історичний екскурс до екожурналістики	1		2	2			10		1	1			20	
Тема 2. Природа і суспільство	2		1	2					1	—				
Тема 3. Журналістика і концепція «сталого розвитку»	3		1	2					1	—				
Тема 4. Екологічна інформація та робота з нею. Особливості роботи з екологічною інформацією в умовах воєнного стану	4,5		2	4					1	1				
Тема 5. Правові та етичні аспекти роботи з екологічною проблематикою	6		1	2					1	1				
Разом за змістовим модулем 1		29	7	12			10	28	5	3			20	
Змістовий модуль 2. Жанрова палітра екожурналістики														
Тема 6. Особливості написання статей на екологічну тематику.	7		2	2			27		1	1			48	
Тема 7. Стандарти майстерності екологічної журналістики	8		1	2					1	1				
Тема 8. Жанри екожурналістики	9,10, 11		2	6					1	1				
Тема 9. Журналістські екологічні розслідування	12, 13		1	4					2	2				
Тема 10. Екологічні катастрофи: реакція ЗМІ	14		1	2					1	1				
Тема 11. «Екологічність» як популярний концепт	15		1	2					1	1				
Разом за змістовим модулем 2		61	8	18			35	62	7	7			48	
Разом годин		90	15	30			45	90	12	10			68	
Курсова робота		30					30	30					30	
Разом годин		120	15	30			75	120	12	10			98	

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Екологічна комунікація. Історичний еккурс до екожурналістики	2
2.	Природа і суспільство	1
3.	Журналістика і концепція «сталого розвитку»	1
4.	Екологічна інформація та робота з нею. Особливості роботи з екологічною інформацією в умовах воєнного стану	2
5.	Правові та етичні аспекти роботи з екологічною проблематикою	2
6.	Особливості написання статей на екологічну тематику.	2
7.	Стандарти майстерності екологічної журналістики	1
8.	Жанри екожурналістики	2
9.	Журналістські екологічні розслідування	1
10.	Екологічні катастрофи: реакція ЗМІ	1
11.	«Екологічність» як популярний концепт	1

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Екологічна комунікація. Історичний еккурс до екожурналістики	2
2.	Природа і суспільство	2
3.	Журналістика і концепція «сталого розвитку»	2
4.	Екологічна інформація. Робота з інформацією.	2
5.	Особливості роботи з екологічною інформацією в умовах воєнного стану	2
6.	Правові та етичні аспекти роботи з екологічною проблематикою	2
7.	Особливості написання статей на екологічну тематику.	2
8.	Стандарти майстерності екологічної журналістики	2
9.	Жанри екожурналістики	2
10.	Жанри екожурналістики (продовження)	2
11.	Жанри екожурналістики (продовження)	2
12.	Журналістське екологічне розслідування	2
13.	Журналістське екологічне розслідування (продовження)	2
14.	Екологічні катастрофи: реакція ЗМІ	2
15.	«Екологічність» як популярний концепт	2

1. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Самостійна робота 1. Методологія екожурналістики, правові й етичні аспекти роботи з екологічною інформацією.	10
2.	Самостійна робота 2. Створення медіапродукту на екологічну тематику (жанр за вибором студента)	35

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт, проєктів;
- пірінгове оцінювання.

7. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- словесний метод (лекція, дискусія, дебати, співбесіда, метод навмисної помилки тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анотування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- пошукове завдання;
- спостереження (участь в екологічних заходах),
- проєктно-орієнтоване навчання (підготовка матеріалів на екологічну тематику в різних журналістських жанрах).

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинним «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Екожурналістика як складова екологічної комунікації		
Практична робота 1. Екологічна комунікація. Історичний екскурс до екожурналістики	ПРН 01, 03, 06, 07, 14, 15. Крім того: Сформувати чітке розуміння понять «екологічна комунікація», «екологічна журналістика», їх предмета. Знати функції екожурналістики. Аналізувати історію екожурналістики. Розуміти трихотомію «екологія, природа — людина — суспільство» Ознайомитися з міжнародною екожурналістикою. Знати спеціалізовані загальнодержавні, регіональні ЗМІ з екологічної тематики і громадсько-політичні організації незалежної України. Характеризувати періодичні видання в інтернеті, спеціалізовані сайти, блоги. Знати журналістів-екологів Виокремлювати актуальні екологічні теми в спеціалізованих ЗМІ світу Сформувати чітке розуміння терміна «екологія». Засвоїти вчення В. І. Вернадського про біосферу; філософські, політичні, географічні, соціологічні, економічні, моральні аспекти екології. Знати дослідження європейських учених про	5
Практична робота 2. Природа і суспільство		5
Практична робота 3. Журналістика і концепція «сталого розвитку»		10
Практична робота 4. Екологічна інформація. Робота з інформацією.		10
Практична робота 5. Особливості роботи з екологічною інформацією в умовах воєнного стану		10
Практична робота 6. Правові та етичні аспекти роботи з екологічною проблематикою		10
Самостійна робота 1. Методологія екожурналістики, правові й етичні аспекти роботи з екологічною інформацією.		20

	існування глобальних проблем людства та їх висвітлення проблем в екологічних ЗМІ. Вивчити соціальну екологію, або екології людини та її напрями – екологія міста, технічна екологія, екологічна етика та ін. Розрізняти тріади «суспільство (людина) — економіка — природа» і «екологія, природа — людина — суспільство» Знати концепцію «сталого розвитку» та її відображення у мас-медіа. Розрізняти ключові проблеми сталого розвитку та можливостей їх розв'язання. Характеризувати Цілі сталого розвитку України. Сформувати чітке розуміння поняття «екологічна інформація», типів інформації. Уміти використовувати джерела екологічної інформації та способи отримання інформації та її збереження, оприлюднення, ураховуючи, зокрема, умови воєнного стану. Опанувати основні положенні Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція) та ін. Використовувати Єдину екологічну платформу «ЕкоСистема» як джерело офіційної інформації. отримаєте навички роботи з відкритими джерелами для збору інформації про порушення в екологічній сфері Знати міжнародні угоди України, та природоресурсне та природоохоронне законодавство України. Розрізняти права та обов'язки громадянина у сфері охорони довкілля. Знати правові аспекти механізму реалізації права на доступ до екологічної інформації в умовах повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Дотримуватися засад екологічної етики. Оволодіти принципами антропоцентризму та екоцентризму.	
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Жанрова палітра екожурналістики		
Практична робота 7. Особливості написання статей на екологічну тематику.	ПРН 01, 03, 06, 07, 14, 15. Крім того: Як знайти тему та як оцінити її перспективність	5
Практична робота 8. Стандарти майстерності екологічної журналістики	Знати основні жанри, що їх використовують у висвітленні екологічної теми, володіти ними. Ознайомитися з жанровою трансформацією.	5
Практична робота 9. Жанри екожурналістики	Оцінювати «ефект присутності» та «ефект співучасті» журналіста-еколога. Знати особливості підготовки «м'яких» повідомлень, критерії відбору фактів у екологічній журналістиці.	5
Практична робота 10. Жанри екожурналістики (продовження)	Уміти застосовувати цифри та статистику в екологічній новині.	5
Практична робота 11. Жанри екожурналістики (продовження)	Оволодіти стратегіями екожурналістики: алармизм та аксіологія.	5
Практична робота 12. Журналістське екологічне розслідування	Знати специфіку екоілюстрації, оцінювати її вплив.	5

Практична робота 13. Журналістське екологічне розслідування (продовження)	Розрізняти екотероризм Опанувати принципи, знати етапи проведення журналістських розслідувань з екологічним фокусом. Уміти оптимально вибудувати свою роботу під час збору інформації в рамках проведення журналістського розслідування, перевіряти інформацію. Знати роль методів OSINT-розслідувань та використовувати їх. Визначати проблемні «екологічні зони» України. Знати особливості формування джерельної бази щодо екологічних проблем України. Оволодіти критеріями соціальної прийнятності екологічного ризику, розроблені Агентством з охорони довкілля (ЕРА). Оволодіти способами ефективного впливу на аудиторію та вміти їх використовувати. Знати специфіку урбоекології, екостилу, екопродуктів	5
Практична робота 14. Екологічні катастрофи: реакція ЗМІ		5
Практична робота 15. «Екологічність» як популярний концепт		5
Самостійна робота 2. Редагування медіатексту на дотримання композиційних, орфографічних норм, редагування іншографічних і числових внесень у медіатекстах.		25
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсова робота	100	

8.1. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.2. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, що їх студенти здають із порушенням термінів без поважних причин, викладач оцінює нижчою оцінкою (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) згідно з графіком консультацій.
Політика щодо академічної доброчесності:	Самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів. Списування під час самостійних, контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Самостійне виконання завдань та коректне оформлення покликань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей, зразків.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5132>));
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- електронні ресурси (<https://onlinecorrector.com.ua/uk/>, <https://edera.gitbook.io/laifhaki-z-ukra-ns-ko-movi/>, <https://speakukraine.net>)
- підручники, навчальні посібники, практикуми (Як писати про екологію в нових медіа: матеріали Школи інноваційного екологічного репортажу. Львів: Інформаційне агентство «Варіанти», 2017; Не тільки про апокаліпсис. Як повідомляти про зміну клімату в медіа? Поради журналістам і редакціям: посібник / за заг. ред.: А. Куликова, Є. Засядько, А. Богушенко, Л. Кузьменко, М. Ратушної, Д. Дуцик. О. Погорелова. Київ : Комісія з журналістської етики, 2022. 45 с.; Сек А. Журналістські екологічні розслідування. / А. Сек [за ред. О. Кравченко]. Львів : Видавництво «Компанія «Манускрипт»», 2022. 32 с.)
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти (Харченко С. В. Методичні настанови з підготовки до практичних занять з освітньої компоненти «Екожурналістика». Київ, 2025).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Антонюк, У. В. (2023). Правові аспекти доступу до екологічної інформації в Україні в умовах воєнного стану. Київський часопис права, (1), 136-141. <https://doi.org/10.32782/klj/2023.1.20>
<http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/264/251>
2. Антонюк У.В. Право на екологічну інформацію в Україні в умовах воєнного стану: окремі аспекти / Scientific research in the modern world. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. Editor Komarytsky M.L. Canada, Toronto: Perfect Publishing. 2023. Рр. 614–617. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/02/SCIENTIFIC-RESEARCH-IN-THE-MODERN-WORLD-9-11.02.2023.pdf>
3. Беляков О. О. Екологічна проблематика в засобах масової інформації: Навч. посібник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2001. 128 с.
4. Беляков О. О. Екологічна проблематика в засобах масової інформації: Навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. 186 с.
5. Беляков О. О. Масова комунікація та екологічна політика. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2001. 149 с.
6. Довкіллева проблематика в публічному інформаційному просторі України (ГО «Міжнародний інститут міждисциплінарних інноваційних досліджень»). Київ: ТОВ «ЕЛ.БІ.АЙ.», 2021 [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2021/10/dovkillyeva-problematyka2021_dodanoposylannya.pdf
7. Гардашук Т.В. Екологічна політика та екологічний рух: сучасний контекст. Київ : ТОВ «ВПЦ Техпринт», 2000. 126 с
8. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція). [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text
9. Люленко С. Громадські природоохоронні організації та напрями їх екологічної діяльності // Молодь і ринок. 2017. № 3. С. 62-66. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2017_3_14.

10. Міжнародна благодійна організація «Екологія-Право-Людина»: Аналізуємо діяльність і бездіяльність влади навіть під час війни. Екоревізор. 2022. № 8. Травень – липень. URL: <http://epl.org.ua/eco-analytics/ekorevizor-8-traven-lypen-2022/>
11. Олтаржевський Д. О. Висвітлення екологічної тематики на сторінках сучасної української преси (засади, проблематика, досвід, жанрові форми та мовностилістичні прийоми) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08. Київ, 2004. 16 с.
12. Про Єдину екологічну платформу «ЕкоСистема» : постанова Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2021 р. № 1065 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1065-2021-%D0%BF#Text>
13. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII (зі змінами) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#n94>
14. Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів: Закон України від 20 вересня 2022 року No 2614-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-20#Text>
15. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 року № 1264-XII (зі змінами) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
16. Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля: постанова Верховної Ради України від 16 листопада 2022 року No 2768-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-20#Text>
17. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
18. Стратегія біорізноманіття ЄС до 2030 року: Повернення природи у наше життя. Звернення Комісії до Європейського Парламенту, Ради, Європейського Економічно-Соціального Комітету та Комітету Регіонів (неофіційний адаптований переклад українською) / пер. з англ. О. Осипенко; ред. та адапт. А. Куземко та ін. Чернівці : Друк Арт, 2020. 36 с.
19. Охорона довкілля в угоді про асоціацію між Україною та ЄС: Доповідь Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС Брюссель, 18 травня 2017 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Dovkillia-Fin-6.pdf>
20. Довідник з екополітики. 2020. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/EnvPolicy_Directory1.pdf
21. Шаргородська А. Ф. Екологічна проблематика в сучасній українській журналістиці : Методичні вказівки та завдання для студентів третього курсу спеціальності «журналістика». Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2006. 48 с.
22. Directive 2003/4/EC of 28 January 2003 on public access to environmental information and repealing Council Directive 90/313/EEC [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003L0004>
23. UNECE Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://unece.org/environment-policy/public-participation/aarhus-convention/introduction>
24. Беляков О. О. Комунікація як інструмент екологічної політики (на прикладі порівняльного досвіду України та Німеччини): Дис... к. філол. н.: 10.01.08 / КНУ імені Тараса Шевченка, Інститут журналістики. К., 1999. 183 с.
25. Олтаржевський Д. О. Висвітлення екологічної тематики на сторінках сучасної української преси (засади, проблематика, досвід, жанрові форми та мовностилістичні

прийоми): Дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / КНУ імені Тараса Шевченка, Інститут журналістики. К., 2004. 196 с.

26. Коновець О. Ф. Науково-просвітницька преса України XIX – першої третини XX ст. Історія. Теорія. Практика: Дис... д. і. н.: 07.00.10. К., 1994. 467 с.

27. Безверха З. А. Жанрові та лексико-стилістичні особливості матеріалів преси з проблем Чорнобильської аварії на ґрунті їх кваліметричного та семантичного аналізу: Дис... к. філол. н.: 10.01.08 / КНУ імені Тараса Шевченка, Інститут журналістики. К., 1997. 194 с.

28. Листопад О. Хто ж нам скаже всю екоправду? // Українська столиця. 2006. 15–21 верес. С. 22.

29. Беляков О. Вплив релігії на формування екологічної свідомості // Образ. – К., 2004. Вип. 5. С. 5–10.

30. Беляков О. О. Використання екологічної термінології у журналістських творах // Стиль і текст. К., 2002. Вип. 3. С. 165–173.

31. Беляков О. О. Паблік рилейшнз для довкілля // Наукові записки Інституту журналістики. 2002. Т. 9. С. 180–186.

32. Беляков О. О. Вплив процесу “Довкілля для Європи” на розвиток екологічної журналістики // EX PROFESSO: Зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, 2001. Вип. 3. С. 90–95.

33. Беляков О. О. Проблеми екологічної освіти в підготовці журналістів // Вісник Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Сер.: Журналістика. 2001. Вип. 9. С. 45–48.

34. Беляков О. О. Сучасні проблеми розвитку екологічної журналістики в Україні // Культура народів Причорномор'я. Сімферополь, 2001. Вип. 22. С. 149–152.

35. Беляков О. О. Паблік рилейшнз, громадський маркетинг та проблеми охорони птахів // Птахи Азово-Чорноморського регіону на межі тисячоліть: Матер. міжнар. наук. конф., присвяченої 20-річчю Азово-Чорноморської орнітологічної робочої групи, Одеса, 10–14 лют. 2000 р. – О., 2000. – С. 67–68.

36. Беляков О. О. Інтеграція України до глобального інформаційного простору в контексті екологічної безпеки // Роль ЗМІ в процесах державотворення. К., 1998. С. 84–87.

37. Беляков О. О. Проблеми екологічної безпеки та інформації // Інформація в глобальному вимірі / За ред. А. З. Москаленка. К., 1998. С. 41–44.

38. Беляков О. О. Висвітлення проблем довкілля у спеціалізованій пресі // Українська журналістика-97. К., 1997. С. 35–39.

39. Беляков О. О. Екологічна та природоохоронна преса (спроба контент-аналізу) // Ракурс. К., 1993. № 6. С. 5–7.

40. Олтаржевський Д. О. Екологічна тематика на сторінках сучасної української преси // Вісн. Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка Сер.: Журналістика. 2001. Вип. 9. С. 38–39.

41. Олтаржевський Д. О. Екологічна тематика на сторінках українських інтернет-видань // Актуальні питання масової комунікації. К., 2002. Вип. 3. Ч. 2. С. 18–21.

42. Олтаржевський Д. О. Специфіка висвітлення екологічної тематики в офіційних виданнях на прикладі газети “Урядовий кур'єр” // Актуальні питання масової комунікації. К., 2003. Вип. 4. С. 28–32.

43. Особливості реалізації права на доступ до публічної інформації в умовах воєнного стану: Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (роз'яснення підготовлені за сприяння експерта з доступу до інформації О. Кабанова (ГО «Центр доступу до інформації»)). URL: <https://ombudsman.gov.ua/storage/app/media/rozyasnennya-shchodo-doderzhannya-prava-na-dostup-do-informatsii-v-umovakh-voennogo-stanu13042022.docx>

44. Харченко С.В., Шинкарук В.Д. Екологічна журналістика: міжнародний досвід та українські реалії // Міжнародний філологічний часопис. 2022. № 13 (1).

45. Харченко С.В., Шинкарук В.Д. Функціональні параметри екологічної комунікації // Міжнародний філологічний часопис. 2022. № 13 (2).

46. Мелешенко О. К. Висвітлення екологічної ситуації в Запоріжжі (на прикладі публікацій місцевої та центральної преси) // Журналістика. Преса. Телебачення. Радіо. К.: Либідь, 1992. С. 41–57.
47. Бугрим В. В. Чорнобильська аварія: її висвітлення неоднозначне // Журналіст України. 1989. № 4. С. 7–10.
48. Бугрим В. В. Журналістика екстремальних подій (Теор.-прикл. аспекти) // Журналістика. Преса, телебачення, радіо: Респуб. міжвід. наук. зб. К., 1990. № 22. С. 35–43.
49. Коновець О. Як посилити взаємодію вчених і журналістів у висвітленні еколого-енергетичних проблем // Журналіст України. 1989. № 7. С. 18–21.
50. Чорнобиль і преса: реалії взаємодії: Матеріали Першої Міжнародної науково-практичної конференції “Чорнобиль у засобах інформації”, Київ, 15–16 квіт. 1991 р. К.: Хрещатик, 1992. 80 с.
51. Популяризація науки в Україні: історія і сучасність / За ред. А. З. Москаленка, О. Ф. Коновця. К.: Хрещатик, 1992. 240 с.
52. Закусило Т. Сибірські річки потечуть до рота Середньої Азії // Україна молода. 2007. 12 черв.
53. Беляков О. О. Масова комунікація та екологічна політика: Моногр. К.: ВПЦ “Київський університет”, 2001. 149 с.
54. Comfort, S. E., & Blankenship, J. (2021). Curated journalism: A field theory approach to journalistic production by environmental non-governmental organizations. *Journalism*, 22(2), 501–518.
55. Directive 2003/4/EC of 28 January 2003 on public access to environmental information and repealing Council Directive 90/313/EEC [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003L0004>
56. Figueroa, E. J. (2020). News organizations, ideology, and work routines: A multi-level analysis of environmental journalists. *Journalism*, 21(10), 1486–1501.
57. Gilbert, S., White, P. B., & Tallman, K. (2021). Information seeking behaviors of environmental journalists. *Journal of Librarianship and Information Science*.
58. Jamie Matthews & Einar Thorsen (eds), *Media, journalism and disaster communities*. Palgrave Macmillan; Springer: Cham, 2020; 262 pp.
59. Kristina Janét, Othello Richards & Asheley R. Landrum (2020) *Headline Format Influences Evaluation of, but Not Engagement with, Environmental News*, *Journalism Practice*, 16:1, 35-55.
60. Sachsman, D.B., & Valenti, J.M. (Eds.). (2020). *Routledge Handbook of Environmental Journalism* (1st ed.). Routledge.
61. Sofie Verkest (2021) *Reflexivity and Negotiation in Collaborative Journalism on air Quality*, *Journalism Studies*, 22:11, 1525-1545.
62. Terracina-Hartman, C. (2019). *Love Your Mother: How One News Magazine Defined and Refined Environmental Journalism*. *Journal of Magazine Media*. 19 (1), 44-74.
63. Медіаплатформа «Екополітика» (<https://ecopolitic.com.ua/ua/>),
64. Центр екологічних ініціатив «Екодія» (<https://ecoaction.org.ua/>),
65. «GreenPost» (<https://greenpost.ua/>),
66. «Екологія промислового краю» (<https://ecoindustry.pro/>),
67. «Хмарочос» (<https://hmarochos.kiev.ua/>),
68. National Centers for Environmental Information (<https://www.ncei.noaa.gov/>),
69. «ЕкоСистема» (<https://eco.gov.ua/>).
70. Ресурсно-аналітичний центр "Суспільство і довкілля" <https://www.rac.org.ua/>
71. Медіа, що пишуть (і) про екотеми: чому це важливо <https://www.thelede.media/istorii/2020/07/31/1974/>